

Op 1 juli 2020 dient de vastgestelde RES 1.0 ingediend te worden bij het Nationaal Programma RES door alle RES-regio's in Nederland. De RES 1.0 dient zoveel mogelijk concrete locaties te bevatten voor duurzame energie en dan met name voor wind- en zonne-energie.

De RES-regio U 16 heeft een memo gemaakt en daarin beschreven welke kenmerken de zoekgebieden minimaal dienen te hebben:

- Een afgebakend en samenhangend ruimtelijk gebied (eventueel gemeentegrensoverschrijdend);
- Bijbehorende minimum hoeveelheid opwek van duurzame energie, verbijzonderd naar type opwek zon en/of wind;
- Bij voorkeur bijbehorende exacte locaties van de opwekvoorzieningen (turbines en panelen) of anders zo specifiek mogelijk;
- Een beschrijving van hoe er rekening is gehouden met de mogelijkheden voor aansluiting van het zoekgebied/zoeklocatie/techniek op het elektriciteitsnet;
- Een beschrijving van hoe er rekening is gehouden met ten minste de wettelijke en eventuele provinciale of gemeentelijke beperkingen;
- Een overzicht van maatschappelijke wensen en voorwaarden per zoekgebied.

De gemeente Stichtse Vecht zet niet in op windenergie, maar wel op het stimuleren van zon op grootschalige daken en op het realiseren van zonnevelden. Hiertoe is in de periode 2018 en 2019 een beleidskader zonnevelden en een kansenkaart zonnevelden opgesteld. Hierover is overlegd met diverse stakeholders en zijn er drie bewonersavonden georganiseerd. Het beleidskader en de kansenkaart zijn in 2020 geactualiseerd in verband met recente verbruikscijfers binnen de gemeente, de Unescoaanvraag voor de Nieuwe Hollandse Waterline en de ontwerp-RES van de RES-regio U 16. De raad heeft het beleidskader zonnevelden en de kansenkaart vastgesteld in de raadsvergadering van 15 december 2020.

De raad heeft de ontwerp-RES van de U 16 vastgesteld in de raadsvergadering van 29 september 2020. Toen heeft de raad ook de lokale opgave voor duurzame elektriciteit vastgesteld. Deze is gesteld op het realiseren van 0,1 Twh in 2030 en 0,2 Twh in 2040 onder voorbehoud van een goede landschappelijke inpassing, bijdrage aan lokaal eigendom, wederkerigheid en realisatiemogelijkheden. Hierbij is tevens besloten dat het college deze bijdrage voor Stichtse Vecht inbrengt in de RES U 16. Dit is reeds gedaan, maar nu is het officiële moment daarvoor.

De gemeente Stichtse Vecht dient in als bijdrage:

- Realisatie van zonne-energie, die gericht is op het realiseren van 0,1 Twh in 2030 en 0,2 Twh in 2040;
- Afhankelijk van het exacte realisatiemoment gaan we uit van de stand der techniek waarbij we dan uitkomen op ongeveer 70 tot 100 ha.

Bij voorkeur exacte locaties:

- Er zijn ongeveer 15 initiatiefnemers voor zonnevelden. In het eerste kwartaal van 2021 wordt het uitvoeringsplan zonnevelden opgesteld, waarin wordt uitgewerkt op welke wijze de ruimtelijke procedures uitgevoerd zullen worden en beschreven zal worden op welke wijze de initiatieven voor zonnevelden tegen elkaar afgewogen worden. Waarschijnlijk wordt dit een combinatie van een tenderprocedure en een gebiedsproces. De kansenkaart geeft de mate van kansrijkheid aan in diverse zones van het grondgebied van Stichtse Vecht. Deze zones zijn aangegeven op de kaart met kleuren. Wij kunnen op dit moment nog niet aangeven waar de zonnevelden gerealiseerd zullen worden. Na de uitgevoerde procedures is bekend waar de

locaties zich bevinden voor de realisatie van de zonnevelden. Wel is aan te geven dat de gemeentelijke voorkeur voor de zonnevelden uitgaat naar realisatie in de groene en oranje gebieden, zoals opgenomen in de kansenskaart zonnevelden.

Wettelijke, provinciale en gemeentelijke beperkingen:

- Het beleidskader zonnevelden en de kansenskaart zijn gebaseerd op de waardevolle elementen op/in het grondgebied van de gemeente Stichtse Vecht. Hierbij gaat het o.a. om Natura 2000 gebieden, NNN-gebieden, kernweidevogelgebieden en de Nieuwe Hollandse Waterlinie (waarvoor een Unescoaanvraag is ingediend). Er is dus rekening gehouden met wettelijke en provinciale en gemeentelijke beperkingen. Over de Nieuwe Hollandse Waterlinie heeft overleg met de provincie Utrecht plaatsgevonden. Dit jaar komt de provincie met een afwegingskader Nieuwe Hollandse Waterlinie in relatie tot duurzame energie, waarin de mogelijkheden voor deze combinatie worden aangegeven.

Aansluiting op het elektriciteitsnet:

Netbeheerder Stedin heeft als onderdeel van de RES een globale netanalyse uitgevoerd. Deze is in december 2020 opgeleverd. Er is voor de gemeenten inzichtelijk gemaakt welke stations er beschikbaar zijn voor het aansluiten van duurzame elektriciteitsprojecten. Voor Stichtse Vecht gaat het over drie stations op middenspanning en een op tussenspanning. Onderdeel van deze analyse is ook de beschikbare aansluitcapaciteit bij de stations. De aansluitcapaciteit bij een station geeft aan of er ruimte is om een duurzaam energieproject aan te sluiten. Stedin maakt hierbij onderscheid tussen reeds aanwezig aansluitcapaciteit en optioneel uitbreidbare capaciteit. Theoretisch maximum aan zonnevelden aan te sluiten op de stations van Stedin tot 2030, als alle geplande en optionele aansluitcapaciteit wordt gerealiseerd, is 215 ha:

- 125 ha aan zonnevelden met een grootte van 2-10 ha op de drie MS Stations
- 90 ha aan zonnevelden met een grootte van 10-100 ha op TS Breukelen Noord

De beschikbare aansluitcapaciteit ligt zowel binnen als buiten de gemeentegrens. Ook zijn stations binnen de gemeente van toepassing voor mogelijke projecten in aangrenzende gemeenten. Dit vereist transparante samenwerking tussen gemeenten om te voorkomen dat er een 'wedloop' ontstaat op de netcapaciteit.

De netbeheerder heeft ook globale maximale afstanden gegeven voor een haalbare businesscase. Deze afstand verschilt per soort station; Middenspanning (MS) of Tussenspanning (TS). De aangeleverde data van Stedin is gecombineerd met de kansenskaart zonnevelden. Op deze manier wordt inzichtelijk welke gebieden uit de kansenskaart een kansrijke businesscase hebben volgens de uitgangspunten van Stedin.

Theoretische oppervlakte van deze gebieden wordt hieronder weergegeven:

- Circa 470 ha in groen gebied binnen 3 kilometer van een MS-station
- Circa 685 ha in oranje gebied binnen 3 kilometer van een MS-station
- Circa 460 ha in groen gebied binnen 5 kilometer van een TS-station
- Circa 840 ha in oranje gebied binnen 5 kilometer van een TS-station

De bovenstaande gebieden zijn gebaseerd op vuistregels en schattingen van gebiedsoppervlaktes en zijn daarom voornamelijk geschikt om een beeld te krijgen van de potentie. Dit beeld laat zien dat de gemeentelijke doelstelling van 0,1 TWh stroomopwekking in 2030 uit grootschalige zon in theorie haalbaar is. Er lijkt genoeg aansluitcapaciteit en genoeg ruimte in groene/oranje gebieden.

Over de aansluitingen op de netinfrastructuur vindt uiteraard ook overleg plaats met de gemeenten Woerden en De Ronde Venen. Deze zetten in op een combinatie van wind- en zonne-energie. Uit bestuurlijk overleg met deze gemeenten in januari van dit jaar is gebleken dat de gemeente Woerden tot het jaar 2030 vooral duurzame energie gaat realiseren aan de zuidzijde van de gemeente

(Reijerscop) en hiervoor de aansluitmogelijkheden wil benutten van de gemeente Utrecht. De gemeente De Ronde Venen kan nog geen uitsluitel geven over de zoekgebieden en locaties. Voor de aansluiting is men grotendeels aangewezen op het HS-station Breukelen Kortrijk in onze gemeente. Hier kunnen alleen grote projecten op worden aangesloten. Een combinatie van windenergie van De Ronde Venen en zonnevelden van Stichtse Vecht is in de toekomst wellicht mogelijk.

Maatschappelijke wensen en voorwaarden per zoekgebied

Het beleidskader zonnevelden en de kansenkaart zijn in 2018 en 2019 opgesteld. De wensen en opmerkingen van stakeholders en inwoners zijn in die tijd verwerkt. In 2020 heeft actualisatie van het beleidskader en de kansenkaart plaatsgevonden en deze zijn voorgelegd aan de stakeholders en inwoners, zoals die eerder betrokken waren. Hierbij zijn met name reacties naar voren gekomen van LTO noord en sommige agrariërs en stichting Behoud veenweide Kockengen. De reacties van LTO Noord en agrariërs hebben met name betrekking op het willen behouden van het agrarisch landschap voor de voedselproductie. Wel is bij ons bekend dat een aantal agrariërs zelf ook graag zonnevelden wil realiseren op hun eigen agrarische kavel ter verbreding van hun verdienmodel of als zij de agrarische bedrijfsvoering beëindigen. Op deze wijze vormt de energietransitie en dan meer specifiek de zonnevelden een bijdrage aan het realiseren van een vitaal platteland. Ook loonbedrijven in onze gemeente kunnen werkzaamheden uitvoeren in het landelijk gebied door realisatie van de zonnevelden. Wij zijn in goed overleg met LTO en agrariërs en betrekken hen intensief bij het opstellen van het uitvoeringsplan zonnevelden.

Ook Stichting Behoud veenweide Kockengen heeft een reactie gestuurd op het beleidskader zonnevelden. Deze reactie richt zich met name op behoud van het veenweidelandschap en de natuurlijke waarden. Op landelijk niveau wordt onderzoek gedaan naar de relatie tussen zonnevelden, bodemleven en veenweidevogels. Deze onderzoeken volgen wij nauwlettend. Specifieke natuurwaarden worden meegenomen bij het uitvoeringsplan zonnevelden, waarbij het accent ligt op een natuurlijke inpassing van de zonnevelden die past bij de ruimtelijke structuur en aanwezig begroeiing en gebruikelijke beplantingssoorten op de specifieke locatie. Alle stakeholders en ook deze stichting worden nauw betrokken bij het opstellen van het uitvoeringsplan zonnevelden.

De energietransitie is ook besproken tijdens de gehouden webinars in het kader van de Omgevingsvisie in december 2020 en januari 2021. Inwoners hadden hier veel interesse in en er waren veel vragen over. Net als in veel andere gemeenten zijn er ook veel vragen gesteld waarom de zonnevelden noodzakelijk zijn en we niet kunnen volstaan met zon op dak. Mocht er weerstand ontstaan ten aanzien van de zonnevelden, dan verwachten we die op het moment dat de aanvragen zijn ingediend en de concrete locaties bekend worden. In nauw overleg met de omgeving zullen de zonnevelden gerealiseerd worden.

De voorwaarden per zoekgebied worden in nauw overleg met de omgeving uitgewerkt in het uitvoeringsplan zonnevelden. Dit is naar verwachting gereed in het eerste kwartaal van dit jaar.